

Szorzási szabály Ha az A hamaz elemeinek száma $|A|$, a B halmazé $|B|$, akkor az (a, b) rendezett pároké $|A| \cdot |B|$, ahol $a \in A, b \in B$. (Másként: $|A \times B| = |A| \cdot |B|$.)

Sorbarendezési feladatok – permutációk

Alapfeladat Hányféleképpen rendezhető sorba n dolog.

minden elem különböző	$P_n = n!$
az elemek közt $k_1, k_2, \dots, k_m$ azonos, ahol $k_1 + \dots + k_m \leq n$ ($k_i > 1, i = 1, 2, \dots, m$)	$P_n^{(k_1, k_2, \dots, k_m)} = \frac{n!}{k_1! k_2! \dots k_m!}$

Szokás a $k_i > 1$ helyett a $k_i \geq 1$ egyenlőtlenséget kikötni, ekkor $k_1 + \dots + k_m = n$. Így például a $P_8^{(3,3)}$ és a $P_8^{(3,3,1,1)}$ ugyanazt az ismétléses permutációt jelöli.

Példák a) Hányféleképp rakható 5 különböző megírt levél 5 különböző címre megcímezett borítékba? b) Hányféleképp lehet a sakktábla bal felső sarkából a jobb alsóba jutni egy királlyal csak jobbra és lefelé lépve? c) Hány anagrammja van a MATEMATIKA szónak? d) Hányféleképp járhat körtáncot n ember? e) Hány kölcsönösen egyértelmű $\{1, 2, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, \dots, n\}$ függvény létezik?

Eredmények a) P_5 b) $P_{14}^{(7,7)}$ c) $P_{10}^{(3,2,2)} = P_{10}^{(3,2,2,1,1,1)}$ d) $P_n/n = P_{n-1}$ e) P_n

Mintavételi feladatok – variációk, kombinációk

Alapfeladat Adva van n különböző dolog. Egyesével húzva kiválasztunk közülük k darabot. Hányféleképpen tehetjük ezt meg? Ha számít a húzás sorrendje „ n elem k -adosztályú variációiról”, ha nem számít, „kombinációiról” beszélünk. A variációt, illetve a kombinációt *ismétlésesnek* nevezzük, ha a mintavétel *visszatevéses*.

	a húzás sorrendje	
a mintavétel	számít	nem számít
visszatevés nélküli	V_n^k	C_n^k
visszatevéses	$V_n^{k,i}$	$C_n^{k,i}$

A kombinációk és variációk kiszámítására vonatkozó képletek:

	variációk	kombinációk
ismétlés nélküli ($k \leq n$)	$V_n^k = \frac{n!}{(n-k)!}$	$C_n^k = \binom{n}{k} = \frac{n(n-1) \dots (n-k+1)}{k!}$
ismétléses	$V_n^{k,i} = n^k$	$C_n^{k,i} = \binom{n+k-1}{k} = \binom{n+k-1}{n-1}$

Példák a) Egy n -tagú társaságban a tagoknak k különböző tisztséget kell betölteniük. Hányféleképp tehetik ezt meg, ha mindenkinek csak egy tisztsége lehet, és hányféleképp, ha a tisztségek halmozhatók? b) Hányféle lehet egy lottóhúzás eredménye? c) Hányféleképp lehet a sakktábla bal felső sarkából a jobb alsóba jutni egy királlyal csak jobbra és lefelé lépve? d) Hány 3-lyukú buszjegy van?

Eredmények a) $V_n^k, V_n^{k,i}$ b) C_{90}^5 c) C_{14}^7 d) C_3^3

Kiválasztási feladatok (lényegében azonos az előzővel)

Alapfeladat Adva van n különböző típusú dolog. Egyesével kiválasztunk közülük k darabot. Vizsgáljuk, hogy számít-e a húzás sorrendje, és hogy minden típusból csak egy, vagy legalább k áll rendelkezésre.

	a sorrend számít	nem számít
minden tárgyból egyetlen példány van	V_n^k	C_n^k
minden tárgyból legalább k példány van	$V_n^{k,i}$	$C_n^{k,i}$

Példák a) Hányféleképp tölthető ki egy totoszelvegy egy hasábjába? b) A Malacperselyben csak 1, 2, és 100 Ft-os érmék vannak, mindegyikből „élég sok”. Kivéve belőle 10 érmét, hányféle lehet azok összege? c) Hányféleképp vásárolható 4-féle sütitől 10 darab, ha mindegyik fajtaból van legalább 10-10?

Eredmények a) $V_3^{13,i}$ b) $C_3^{10,i}$ (minden összeg csak egyféleképp jöhet ki) c) $C_4^{10,i}$

Címkézési/hozzárendelési feladatok

Alapfeladat Adva van n különböző címke. Megjelölünk velük k dolgot. Hányféleképpen tehetjük ezt meg?

Minden címkéből	A dolgok különbözőek	megkülönböztethetetlenek
egy van	V_n^k	C_n^k
legalább k van	$V_n^{k,i}$	$C_n^{k,i}$

Példák a) Hány részhalmaza van egy m -elemű halmaznak? b) Hányféleképp lehet kilyukasztani egy buszjegyet? **Eredmények** a) $V_2^{m,i}$ b) $V_2^{9,i} - 1$

Szétosztási feladatok

Alapfeladat Adott n különböző doboz, és azokba szétosztunk k dolgot.

Minden dobozba	A dolgok különbözőek	megkülönböztethetetlenek
csak egy dolog fér	V_n^k	C_n^k
legalább k fér	$V_n^{k,i}$	$C_n^{k,i}$

Véges számhalmazok közti leképezések számával kapcsolatos feladatok

Alapfeladat Hány $\{1, 2, \dots, k\} \rightarrow \{1, 2, \dots, n\}$ függvény létezik?

	bármilyen	monoton növekvő
egy-egyértelmű	V_n^k	C_n^k
bármilyen	$V_n^{k,i}$	$C_n^{k,i}$

Kapcsolatok

$P_n^{(1,1,\dots,1)} = P_n, V_n^n = P_n, P_n^{(k,n-k)} = C_n^k, k!C_n^k = V_n^k, C_n^{k,i} = C_{n+k-1}^k,$
 $C_n^k = C_{n-k}^{n-k}, C_{n+1}^{k+1} = C_n^{k+1} + C_n^k, V_2^{k,i} = \sum_{m=0}^k C_k^m.$